

Яна ПАЛЬГУЙ

магістрантка,

Полтавський національний педагогічний університет

імені В. Г. Короленка,

Полтава, Україна

Yanapolui1240@gmail.com

АКТУАЛЬНІСТЬ ПІДГОТОВКИ ДО ДІЯЛЬНОСТІ У ПОЛІКУЛЬТУРНОМУ СЕРЕДОВИЩІ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ З ПЕДАГОГІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ

Соціокультурні зміни, інтегративні процеси в Україні створюють умови для модернізації освіти відповідно до вимог європейського освітнього простору. Ці перетворення зумовлюють необхідність підготовки педагогів до діяльності у полікультурному середовищі.

У великому тлумачному словнику сучасної української мови В. Бусела термін «полікультурність» відсутній, натомість визначено, що «полі» – перша частина складних слів, яка відповідає слову «багато» [1, с.837] і має грецьке походження, а суфікс «-ість» вказує на ступінь оволодіння певною якістю (в нашому випадку мається на увазі високий ступінь – культурність).

Водночас аналіз філософської, соціологічної, культурологічної, педагогічної літератури свідчить, що для позначення феномену «полікультурність» науковцями вживається декілька неоднозначних термінів: багатокультурність, полікультуралізм, мультикультуралізм, інтеркультуралізм, транскulturалізм.

Послугуючись роботами з означеного питання Мордань О. [2, с.87], Котенко О., полікультурна особистість володіє знаннями, уміннями та навичками стосовно взаємодії з представниками іншої держави та культури, готова до вирішення конфліктів, що виникають у процесі спілкування, позитивного ставлення до мови, та її носіїв, тобто, до міжкультурного діалогу.

Як складова професійної компетентності педагогів, робота на інтеркультурних засадах полягає у здатності викладача толерантно ставитися до студентів – представників різних народів і культур, ураховувати в професійній діяльності їхні етнопсихологічні та етнокультурні особливості, а також специфіку становлення етнічної та національної свідомості здобувачів освіти різних вікових груп.

Ми підтримуємо Шуман С. стосовно змісту полікультурної компетентності (у єдності відповідних знань, розуміння, умінь, навичок, особистих якостей). Зокрема, когнітивною основою досліджуваної

компетентності є культурологічні, етноісторичні знання, які відтворюють культурне різноманіття світу. До прикладних умінь відносимо уміння вчителя організувати педагогічний процес як діалог представників різних етнокультур з урахуванням змін у часі та просторі. Важливим є усвідомлення своїх потреб і інтересів, прагнень і ціннісних орієнтацій, мотивів своєї педагогічної діяльності у полікультурному просторі; вміння оцінити свої особисті якості як майбутнього фахівця, готового до здійснення своєї професійної діяльності у полікультурному освітньому просторі; здатності до професійної рефлексії відповідно до умов роботи у такому суспільстві. Зрозуміло, що формування полікультурної компетентності особистості не відбувається одномоментно, є процесом складним, що має відбуватися послідовно та цілеспрямовано [4, с. 4].

У ході роботи над означеною проблемою нами було проведено опитування викладачів закладів вищої освіти, яке включало питання про розуміння ними сутності поняття «полікультурна підготовка».

На запитання про сутність поняття «полікультурна підготовка» по 27, 8% респондентів відповіли, що полікультурна підготовка – набуття навичок, умінь і засобів, що дають кожному індивіду змогу визначитися стосовно іншого, урізноманітнити взаємовідносини, приймати різні культури у своєму середовищі, з'ясувати, що групи, до яких він належить, не є ні центром, ні вершиною світу; навчання різноманітності культур, виховання поваги та почуття гідності у представників усіх культур, незважаючи на расове або етнічне походження, сприйняття взаємозв'язку та взаємовпливу загальнолюдського та національного компонентів культури в широкому значенні. Для 22, 2 % респондентів полікультурна підготовка спрямована на краще розуміння інших культур, сприяння встановленню сприятливих відносин і взаєморозуміння між представниками різних культур країни; для 16, 8 % полікультурна підготовка – сукупність високого рівня інтелектуальних знань, професійно-педагогічних умінь і навичок, які дозволяють педагогу здійснювати навчально-виховну діяльність у ракурсі цілей і завдань полікультурної освіти.

Один респондент (тобто 5, 6 %) доповнив визначення, зазначивши, що полікультурна підготовка – це виховання терпимого ставлення до різних культур, при умові якщо вони не завдають шкоди пануючій національній культурі.

Перспективними вважаємо дослідження питань новітніх форм полікультурної підготовки випукників закладів вищої освіти.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Великий тлумачний словник сучасної української мови. К. Ірпінь: ВТФ «Перун», 2004. 1440 с.
2. Гончаренко Л. А. Формування у педагогів полікультурної компетентності. *Таврійський вісник освіти*. 2005. №1. С.86–90.
3. Сас Н. Поняття педагогічного проектування. Управління проектами у сфері науки, освіти, інновації та інформатизації: матеріали всеукраїнського науково-практичного семінару (м. Полтава, 14 березня 2013 р.). Полтава, 2013. 48 с.
4. Шуман С. Проблеми розвитку полікультурної компетентності. *Директор школи*. 2009. №8. С.4–7.

Вікторія ПЕРЕЙМА

*магістрантка,
Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка
Тернопіль, Україна
pereima.viktoria@gmail.com*

КУЛЬТОРОЛОГІЧНА ЦІННІСТЬ СУЧАСНОЇ КОМУНІКАЦІЇ: ЗАСОБИ ВИРАЖЕННЯ ВВІЧЛИВОСТІ В АНГЛОМОВНИХ ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСАХ

Спілкування є одним із найважливіших видів людської діяльності. Щодня люди обмінюються інформацією у процесі комунікації. Ввічливість є обов'язковою складовою цієї комунікації, яка забезпечує успішне та безконфліктне її протікання. Будучи одним з основних елементів міжособистісного спілкування, ввічливість постає важливим регулятором людської поведінки, який сприяє досягненню ефективної соціальної взаємодії [1].

Увага до поняття ввічливості продовжує рости, але дотепер не існує єдиного визначення даної категорії. Проте, як би дослідники не намагались пояснити категорію ввічливості, в основі визначення буде закладено вміння шанобливо спілкуватися з людьми, слухати протилежну точку зору та готовність знайти компроміс. Наприклад, О. М. Миронюк розглядає ввічливість як «шанобливе ставлення один до одного, дотримання почуття такту, коректності, міри», «мистецтво виражати зовнішніми знаками ту внутрішню повагу, яку ми відчуваємо до співрозмовника», а ввічлива поведінка «має бути щирою й доброзичливою» [2, с.8]. Однак, ввічливості слід дотримуватись не тільки під час живої розмови, а й у процесі спілкування за допомогою інтернет-комунікацій.

Соціальними мережами або інтернет-комунікаціями є електронні ресурси чи віртуальні мережі, діяльність яких зосереджується на